

Moldoviști Jud. Valcea
Căle Grădinarilor Construcție Veche

Publicate în Buletinul Com. Mun. Istorie
Vol. 60-67 Anul XXII

Relieuri și fotografii are

Prima,

Cula Duca

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. 111

Culele din Măldărești (Valea)

Pe platoul unui deal ce se ridică în Satul Măldărești, în partea stângă a apei Dunăvătul, se află două cule: una pe partea vestică a platoului, mai nouă, în stăpânirea lui S. G. Duca; altă, mai veche, așezată pe vâle sfârșit în stăpânirea familiei Grecianu. ^{mișcă p.}

~~Cula~~ ^{ela dintr-un drum nordic} fiind mai mare, n-ai apropiată de timpurile noastre, va fi obiectul acestui studiu, servind oarecum, ca prefață, pentru înțelegerea mai deplină a celei alte cule, care este mai mică, însă camă de ^{lot de} elemente unei case de apărare.

Caci, numai ramane năo înțelesat în spiritul celui ce se găsește în Sata Măldărești, cu care simțim că, o cază-fortă pe vremuri, în gascan scapara lor, a familiei lor, în timpurile de prapădă.

Se depart, de pe drumul ce scapara pe Targul Horez venind dintr-o mănăstire Hulești, se vede pata albă a acestei cule, care așezată în vârful dealului, predomină în împrejurime ca o straze de neșe, rotundu-n vederea în toate părțile. Astfel, înspe răsărit n-aiapă noaptea, stăpaneste drumurile ce vin dintr-o Râmnic & Horez, iar spre miază zi n-aiapă, drumul ce se lăsa pe

Din aceasta sală, printr-undeie în, odaia ce mare
 luminată de patru ferestre. Aici, sunt grupate
 într-o dispoziție îngrijită, obiecte vechi
 și noi, care prin diversitatea lor ne face
 plăcut timpul de vedere ~~—~~ în călătore
 greu ne putem hatară să erim pentru a
 vizita „iatacul”, cel primitor și vesel,
 prin curățenia lui și lumina ce intră din
 belmug prin cele două ferestre.

În fundul Salei, găsim o așteptare Saloată la
al caprei capat, și află comaditabile. —
Ne reîntorcem iarăși la capatul nărilor
din Sala, pentru a scrie cu neastampar treptele
ce ne conduc însuși, la cătut al dăile
la n cerdac! Aici, ne găsim într-o

Incapere lunga ca se ~~ta~~^{de} ~~ta~~^{de} ~~ta~~^{de} o larga de trei;
pe feretile din afara ~~se~~^{da} ~~ta~~^{de} ~~ta~~^{de} cei sare stâlpi
ratunzi de fodaoci, can dîmpriună capetele
de fodaoci ratunzite v ele în jumata de
Calonă, la fel cu cele din capetele cerdacului,
oprijină tarcurile v oprijin ele fodaoci
de sub streasna v acoperitul -

Deasupra, prin deschizăturile arcaşelor, priveam
alături afaşa, în ^{prinde în exportare} spre casă, o uşă deschisă
oprită pe nuntă. Prindea o clădirea a
caror uşuri albastre se prinde în seninul
în uşăta noastră. - Pe spinare Biserici,
într-o opritură - un platan - sta de vecinici
Mănuşăru armata, care adăposteste mormintele

lanza pe apa nuncavăului, și se
separare spre valea altului.

Intrând în satul Maldareș,
ascunde după casele și poartă de prin gări,
dar îndată ce lasi drumul mare și apuci la
stanga pe deal pe drumul îngust ce duce la
biserica, începe să răsări dintr-o apăci, ac-
perne ei, începi și labu-- Apuci în dreptul
ei, parasiți ulito din sat spre a apuca țaraș
la stanga pe o ulicioasă, marginată în latur
de gard de nucle și fâș iar la capăt
se înfundă în mare poartă de la intrare. -

Porta e înaltă și grea; e acoperită cu acoper
de îndrăgă, iar de la stâlpi ei marginari, se
însuă fâșurile înconjurătoare ale curții.

Întrată aici, stam locului, spre a ne sătura
de înălțimea împunătoare a culii: un masiv
alb de podane, găsim în colo de ferestre aproape
pătrate, iar la parte de sus, în umbra
stăcanilor zădărnici, ca niste ochi ascunși,
senzitivă arcașile cerdacului, pe care, le
urmărim cu drag. - Acute arcade sunt
formate din cati trei ascuți mici, cari
parcă se reafirmă pe lemnurile de separa-
ce la capetele și în opt coloane pe
care se zădărnice cerdacul. -

Destul peretilor, dintr-un fel și cerce,
e împartit în panouri desfrunzibile

vaivodului Matei Basarab, iar la pîrlele
Clăbucetului, încorporate de piatră batrîni
de fagi, mestecini și fagure de arini din
vale, se află în sfîrșit Hurezi, minunea
vaivodului Brîncoveanu! -

Prîzina se plîmbă pe undalata Cîmăc
acestă năru de munte și se lasă spre apus,
unde ca într'un miracol fermecător
se înalță falnic, și lăptos și stîmpat, afașa
a Parângului, stîm gîră. -

În yu mîrșă și se despoșă prîzina
vaci dînceașului, marginită de munte
și dealuri mai mici, până ce se pierde în depărtare
spre valea allului. -

Sub impresiunea
acestei frumoase panorame, o'ar părea că
cerdacul în care se aflăm avea o destinație
de despotare și placere; - când însă ne
întorcem privirea înăuntru, și vedem fîșoare
cele groase, și oblonde pînă la cer și stau
gata să acopere gura scării, un gând
potrivit ne cheamă și înțelegem că
lăm seama, că încă în timpuri bune,
de lîminte și mune, acest cerdac era
locul de adîncă și repaos, în timpuri
rele, de nencredință și fag, aci, în
acest cerdac se concentră forțele apărării.
Pentru aceste urări furtive, erau pînă

ratunpiti la caltun, iar caltunul
sunt scabite spre a face loc unor specimene
de colonă de p. d. p. - atrasi de obiect
i. fermecativ al ei, p. d. p. pe papirtea de iarbă
deasă ce insuflă curtea ca un chilimvarde
ne îndreptam spre usa de intrare, p. d. p. de
o cruce de piatră, ce stă înclinată. Ape.
aflam, că crucea e luată din mătă
unui parau unde a fost găsită în mătă
de către navele japane al cuiu
simbol al vechii ospitalități creștine
en care într'adevăr furam primite
Conduși prin toate încăperile acestor
cuib de p. d. p. - Centru - cu să putem
întra, a treburilor. Să se tragă marele faur
al ulei: un drug de lemn de gorun
care are cele două capete varate în gaurile
anume lasate în pereții ulei. - Dar,
nu p. d. p. am, bine pragul ca o altă gură
p. d. p. scabite în pereții din creșta ulei,
ne lăsa privirile. Accente gaură, merge
înclinându-se în m. n. largi riduri din cetă.
ce p. d. p. la fata interioară a zidului (vezi
fig. 1 planul parterului). Aflam, că
prin această gaură se introduce țeva p. d. p.,
spre a lovi la cap, pe cel ce stă
usa să se d. d. p. să spargă usa într-un

7
fite, ferariturile cele înguste n-largi, n-auru,
cum pentru ochire n-adaportare, precum n-
usa de la intrare, poartă de druzii de
lemn n-impunora. Gaură depună, precum
fidurile grose ale parapeului de m.
strapius de gauri pentru tevele purlor.
Pentru uremile leme tusa, stapanul casei.
a avut grije sa-n- n-frumuseste tavanele
cerogului, precum si chenarele ferestrelor
cu frumosa podolea in forma de cicaduce
n-flori, cari se mai ved n-azi - in lumina
stare. - Tot atunci cand si-a parcut acest
curs, ca si se vede n-de catre urmasi urmasii
cand sa n-dicat eula, vedem pe unul din
pereti ai salei, inscurnat cu litere in
relief deatut "1823". Salutari de
87 ani trecuti peste aceasta cala n-trecem
mai departe in "odara" de alaturi de arbac,
unde admiram o frumosa sala batraneasca,
apoi, "etaenle" n-camara" departe de pereti
pereti ocupat aproape in intregime de o
sala - tot batraneasca - intr-o parte
drba iar in cea alta cu gura de fucicar.
Decoratiile de forma n-ornamentate
a acutur dano sale, si a celorlalte odara
mare de jos, sunt o dovada de gust
ce parcau mesterii saba pe acea vreme.

* În fundul Salei din dos, găsim iarăși Compo-
 zabile, suprapuse peste cele de la rândul
 de jos. -

* În tavanul camerei se găsește o ornamentație
 formată dintr-un stuc eliptic, încorporând un
 grup de doi copii cu cap de pestă; pare a fi
 o emblemă a acestei poezii vechi de
 trece. -

Mai privesc încă odată prin deschizătura arcului
 la muntele în vârf albăstrui - în vârfurile în
 curte. - Aici, muntele Țării, toată locușii
 de înfrățirea puterilor a cărei în creșterea ne
 hotărâm să ne departăm, întorcându-ne în
 când în când privesc spre ea. -

D.M.I.
 ARHIVA
 MONUMENTE / STORICE
 NR. FILĂ 2

Ingenioasă marea, care ne face să
 înfruntăm de aproape simfonioasă, cu
 creat-o-! La stanga intrăm, avem
 oare, ce ne conduce într-o încăpăre patrată
 ce servește de magazie; și de asemenea o încăpăre
 alăturată, în care intrăm prin casa din fata
 intrăm, simțind tot de magazie, din care
 apoi, patrundem într-o pivniță cea mare a
 culci. - Nu sunt belci, ci numai grupele
 groase de sticlă ale tavanului. - Atât magaze
 cât și pivnițe sunt luminate prin niște barbacane
 lunguțe, în gura în afara și la gîndu-se în inte-
 rior. - Aici, în semi întunecatul prăvălie, ^{supra} ~~găsim~~
 din rectangule buloale, ca și cum de la un soare,
 urcăm treptele reșepi ale navei ce ne conduce
 la primele etaj. - Apoi la adîncul de sus,
 coborîm la stanga și printr-o trecere îngustă,
 apărăm într-o sală lungă, luminată de
 o fereastră din tîndul din capăt. - Fierbinte
 și multușor în culori și desene albe, prinse pe
 pereți alături de icoane, proșpe, bîle, precum
 și caldararele agățate de tavan ca niște candelă,
 ne dau impresia că ne găsim într-un templu
 al carui cult e "frumusețea", acele frumoase
 statui în numai prin săte și mănăstire
 noastre. -

17. 1. 1946

Direcției Contenciosului din
 Ministerul Artelor.

439/1946

31-V-946.

Alăturat avem onoare a vă trimite, un
dosar cuprinsând lucrările pregătitoare pentru
declararea ca monumente istorice a culelor din
comuna Măldărești Jud. Vâlcea, rugându-vă să bine-
voiți a face lucrările pentru întocmirea decrete-
lor respective de clasare ca monumente istorice.

Anexe: 4 file și
6 planuri.

DIRECTOR,

V. Brătulescu

Seful Serviciului,

S. Olteanu

17-13/1946.

ROMÂNIA

MINISTERUL ARTELOR

CONTENCIOSUL MONUMENTELOR ISTORICE

D.M.I. ARHIVA NR. FILA

Dosarul și Nr. dv.

Data dv.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

DOMNULUI DIRECTOR AL
COMISIUNEI MONUMENTELOR

ISTORICE

Comisia Monumentelor Istorice
Sedința dela 23 Oct. 1946.

No.10.292/1109/1946

Se intervine în cazul
caut și histonice deficiente sau expropriei
A x întrebu d. Guvern
2 AUG. 1946

DOMNULE DIRECTOR,

Avem onoarea a vă restitui, spre cele legale alătu-
rat în original adresa No.948/1946, pe care se află avizul
Consiliului de avocați No.129 din 30 Iulie 1946 aprobat de
Dl. Secretar General Octav Livezeanu, restituindu-vă tot-
odată și 1 anexă.

DIRECTOR

N. Russo-Cretzescu

SEFUL SERVICIULUI,

A. Grigorescu

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL. CULTELOR
J. 00995
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE
13 Iug 1946
La Comisie
W. Ratuly

30/X

D-lui

Inginer N. Greceanu

Str. Frumoasă Nr. 49

Loco.

995/946

La petițiunea Dvs. înregistrată sub
Nr. 948/946, avem onoare a vă ruga să ne comunicați
dacă s'a hotărât definitiv exproprierea "Culei
din Măldărești" declarată monument istoric.

Director,

V. Brătuleșcu

Seful Biroului,

V. Iacomî

MINISTERUL ARTELOR

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Direcției Contenciosului din
Ministerul Artelor.

MINISTERUL ARTELOR
Nr. 10292 din 25. IUL 1946
REGISTRATURA GENERALĂ

MINISTERUL ARTELOR
CONTENCIOSUL
Primită la 25 JUL 1946
Nr. 1109

948/1946

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data 24 JUL

Avem onoare a vă înainta în original adresa
D-lui Ing. N. Greceanu din București, Str. Frumoasă Nr. 49
prin care ne face cunoscut că organele pentru aplicarea
reformei agrare, au hotărât exproprierea Culei dela
Măldărești, declarată monument istoric.

Această expropriere se face contrar art. 5
din legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor
istorice, pentru care vă rugăm să binevoiți a aviza.

DI DIRECTOR,

V. Brătulescu

Conservator,

N. Chioreanu

Aviz F. 129/946
30. VII 1946.

Exproprierea Culei dela
Măldărești - Jud. Vâlcea
ave la baza Legii Nr. 187
din 23 Martie 1945 -
pentru înfaptuirea re-
formei agrare, care
a abrogat orice dispo-
ziții care sunt
legile anterioare, inclusiv

acelea cuprinse în art.
5 din legea p. conservării
și restaurării monu-
mentelor istorice.
De altă parte, în
legea reformei agrare
nu găsim excepție
de la expropriere mo-
numentelor istorice, sus-
ceptibile de a fi achizi-
ționate sau stăpă-
nite și de particulari.

MINISTERUL AGRICULTURII
 SI PISCICULTURII
 SI VANATORIEI
 SI PISCICULTURII
 SI VANATORIEI
 SI VANATORIEI

Art. 8 Olin legea re
 forme agrare nu pr
 vede nuda de ma
 namente is trm
 ca fiind reutite
 de exproprie
 in consecinta
 interdicta formu
 lata de Ihy
 p. Greceanu pen
 tru facsa in
 terventiei la
 mii. Agricul
 ture in vedea
 noa terrei de
 sub exproprie
 a un obiectului
 in cauza este
 inadmisibila
 n' ca atae nu
 - i se poate da

curs.

V. Runtulpsm

D. Brail
 Elena T. araf

INGINER N. GRECEANU

STR. FRUMOASĂ Nr. 49

Telefon 4.37.12

București, 19 Iulie 1946

*24 Iulie 1946
Si intervine
Mădărești*

O N O R

Comisia Monumentelor Istorice

L O C O

*19.7.1946 Rogri m
comunicu conținutului
Ministerului Artelor spre
a aviza
arhit.
H. Mădărești*

Organele de aplicare a reformei agrare contrar art.3 din legea pentru conservarea monumentelor istorice, au hotărât exproprierea "Culei din Mădărești" proprietatea Inginer N. Greceanu declarată Monument Istoric.

Potrivit suscitatalui articol, exproprierea nu se putea face decât cu avizul Comisiei Monumentelor Istorice.

Vă rog să binevoiți a interveni pe lângă Ministerul Agriculturii și Domenii, pentru a dispune reformarea hotărârei dată de organele agrare și să se excepteze de la expropriere, Cula cu înprejmuirea ei, absolut necesară bunei întrețineri și conservării a acestui monument istoric.

Primiți vă rog asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

N. Greceanu

ROMANIA

MINISTERUL ARTELOR
CONTENCIOSUL

Adresa poștală:
Str. Știrbey Vodă Nr. 39

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL CULTELOR
Nr. 00936 + 17 JUL 1946 +
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

14-13-1946.

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 10

16 JUL 1946

DOMNULUI PRESEDINTE
AL COMISIUNEI MONUMENTELOR
ISTORICE

Dosarul și Nr. dv.

Data dv.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data:

Privește:

8945/914/1946.

Org. 110/1946

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

*19 VII 1946.
Se ia act
se ia nota pentru anul
1946. V. Bratuly*

DOMNULE PRESEDINTE,

Avem onoarea a vă face cunoscut că
prin Înaltul Decret Regal No. 1981 publi-
cat în Monitorul Oficial No. 155 din 8 Iulie
1946, cele două cule vechi din comuna Măl-
ărești județul Vâlcea au fost clasate monu-
mente istorice.

Vă trimitem, în copie, Decretul No. 1981/
1946.

*Se poartă
la dosarul respectiv
n.e*

Russo-Cmitzescu.

SEFUL SERVICIULUI,
Eugenie Aldea

M I H A I I în "

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

R E G E A L R O M A N I E I

La toți de față și viitori, sănătate

Asupra raportului ministrului Nostru, secretar de Stat
la Departamentul Artelor cu No. /1946,

Având în vedere procesul verbal No.4 din 27 Martie 1946,
al Comisiunii Monumentelor Istorice,

Având în vedere dispozițiunile art.3 din legea pentru
conservarea și restaurarea monumentelor istorice din 29 Iulie
1919,

În baza dispozițiilor Înalțului Decret Regal No.1626
din 31 August 1944,

Am decretat și decretăm :

Art.I.- Cele două Cule vechi din comuna Măldărești Jude-
țul Vâlcea, proprietatea prin moștenire a D-lui inginer N.
Greceanu, se clasează monumente istorice.

Art.II.- Ministrul Nostru secretar de Stat la Departamen-
tul Artelor este însărcinat cu executarea dispozițiilor pre-
zentului decret.

Dat în București la 24 Iunie 1946.

N. R.

MINISTRUL ARTELOR,

N. Ralea

*Pentru conformitate.
Sugenia Aldea*

h: 1981

17-13-1946.

Direcției Contenciosului din
 Ministerul Artelor.

948/1946

24 JUL

Avem onoare a vă înainta în original adresa
D-lui Ing.N.Greceanu din București, Str.Frumoasă Nr.49
prin care ne face cunoscut că organele pentru aplicarea
reforme agrare, au hotărât exproprierea Culei dela
Măldărești, declarată monument istoric.

Această expropriere se face contrar art.3
din legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor
istorice, pentru care vă rugăm să binevoiți a aviza.

DIRECTOR,

V. Brătulescu

Conservator,

N. Chiorescu